

VAISENHUSIANERBLADET

UDGIVET AF FORENINGEN:
»DET GODE MINDE«

Nr. 8. København, August 1906. 4. Aarg.

Det kgl. Vajsenhus 1720—1277.

(Fort.)

Af Direktionsprotokollen, som træder i Virksomhed umiddelbart efter Fundatsens Konfirmation, ses det, at nu er der kommen Flugt i Arbejdet, og at saavel Direktører som Forstander og Kuratorer arbejder med Iver paa, at Kongens Ønske om at aabne Vajsenhuset »det snarest ske kunde«. Direktionsmødernes Antal i disse Uger var stort, og Forhandlingsgenstandene ikke mindre talrige og mangeartede. Hvad der først maatte sørges for var selvfølgelig, nu da Bygningen nogenlunde var i Orden, at skaffe Klæder til de ventede Børn. Derfor fremlægges der Prøver paa Uldent og Linned, Knapper og Spænder, og der træffes Aftaler med Leverandører og Skrædderen, og der skyndes paa dem, for at alt kan blive færdigt i rette Tid. Skrædderen, Mr. Wittroch, har sikkert haft det hedt, thi den 1. Oktober, altsaa 10 Dage før Indvielsesdagen, maa han erklære, »at han blev opholdt paa Valke-møllen, saa han disværre ey efter sin givne parole kunde gøre Leverancen til bestemt Tid.« Forstan-deren maa derfor skrive til Krigsraad Juul, »at han ubesværget befordre Valkningen til Vajsenhusets Klæde.« Det hjalp imidlertid heller ikke, og Re-sultatet blev, at kun 2 Dragter kunde gøres færdige til den 11. Oktober. Det bestemtes derfor den 8. Oktober, at »Børnene, indtil de faar deres Mondur, i Særdeleshed deres Underklæder, og Kirken vorder indviet, kommer ej i Vajsenhusets Kirke«, hvorimod »Præceptorerne skal holde Morgen- og Aftenbøn samt om Søndag Eftermiddag Katekisetion i een af Informatorernes Stuer.«

Paa et af Møderne blev »Drengbørnenes Nat-huer præsenterede og forsynede med Hr. Wittroch

Signet.« I samme Møde blev samtlige Børns Strøm-per eftersete, og blev det aftalt, »at de skulle med et Band bagpaa for Styrkes Skyld sys«, og at »Hand-skerne til Pigebørnene skal alle være Half Hand-sker uden Klapper.« Paa et følgende Møde be-stemtes det, »at Børnene, nemlig Drengene, skal hver have en Krumkam i sit Haar«. Fremdeles anskaffedes der »Spejler« til 1 Mark Stykket i Bør-nenes Kammer, hvorimod Informatorerne og Lære-moderen fik »Spejler« til 1 Rdl. Stk. Til Informa-torernes og Læremoderens Kammer anskaffedes 8 Ryslæders Stole og kort efter endnu 12 Stole af samme Slags. Fremdeles bestemmes det, at Informatorer-nes og Læremoderens »Sengesteder skal have grønne Raskes Omhæng, Sengen skal være Himmelseng med fire Stolper.« De udleverede Sengklæder maa imidlertid have været temmelig tarvelige, thi alle-rede den 17. Oktober bestemmes det, at Lærer-personalet maa faa nye Overdyner »og de gamle at forbruges til Hovedpuder og Hoveddyner til Bør-nenes Senge.«

Den 3. September tilsiges »Oeconomus Sr. David Korte at spise Børnene efter Spisetaksten til først-kommende St. Michaels Aften.« Det blev dog ikke til noget den Dag, derimod bestemtes det den 8. Oktober at »lade Budet tilsige de fattige fader- og moderløse Børn, som ere antagne, at de den 11. Oktober om Formiddagen mellem Kl. 8 og 9 lade sig indfinde i Vajsenhuset, hvor de til Middag og saa fremdeles skal spise.«

Endelig var man naaet saa vidt, at man den 11. Oktober paa Kongens Fødselsdag kunde fremstille 2 Børn fuldt paaklædte i deres Vajsenhusdragt for Kongen. Til de andre Børn var Dragterne endnu ikke færdige, men de deltog dog alle i Spisningen og forblev paa Vajsenhuset med det samme. Nu var Vajsenhuset altsaa endelig aabnet og inden for

dets Vægge befandt sig foruden 17 Dreng og 13 Piger Forstanderen, Cancelliraad *Seyr Mahling*, de fire Præceptorer: *Geert Hansen*, *Enewold Ewald*, *Jacob Thillerup* og *Ewart Schwartzkopf*, hvoraf de 3 skulde forestaa de 3 Drengklasser og den fjerde undervise Pigerne. Fremdeles var der Læremoderen, Madame *Catharine Frederikke von Hagen*, Økonom og Spisemester *David Korte*, og af underordnede Betjente Budet *Johan Kilmann* og Portner *Christensen* og 4 Tjenestepiger.

Samme Dag udkom samtlige Reskripter og Anordninger, og Direktionen indledede dem med følgende Forord:

»Gud og Næsten elskende Læser!

»Hans Kgl. Majestæt vor allernaadigste Konge har allerede forhen i sit aabne Brev af 21. Julii indeværende Aar ved Trykken ladet alle og enhver bekiendtgjøre det christelige og aldrig noksom priselige Verk ved et Wæysenhusets Stiftelse her i Kiøbenhavn, hvorved alle christelige Landsens Indbyggere har faaet nye Anledning til at prise Guds Naade og Forsorg for dette Land ved saa god Begyndelse til et af alle saa længe ønsket og hidindtil blandt os savnet Verk; alle troe Undersaatter nye Opmuntring at bede for saa naadig en Konges, en saa omhyggelig Landets Faders Liv, at han end i sine Dage maa see mange Frugter af dette gudelige Verk. Vi tvivler og ikke paa, at Guds Børn derved har faaet en Erindring til at understøtte baade Verket og dem, som dermed har at gjøre, med deres Forbøn, mens vi og haabe, at Gud med Tiden derved kan give dem, som med timelig Velsignelse ere begavede, i Sinde at hielpe til dette Verks Formerelse og Udbredelse til langt flere Børns Underholdning i Fremtiden. Men saasom adskillige har været begierlige efter at have mere Underretning om dette Verkes Stiftelse og den Maade, hvorledes det bliver indrettet; Vi og holde billigt, at et Verk, som gaar det gandske Rige an, og forbinder alle til Bøn og Taksigelse, bør være alle bekiendt: saa har vi af den Aarsag erholdet allernaadigste Frihed til at gjøre nogle af de øvrige kongelige Anstalter, saa vidt de Publico kan vedkomme, ved Trykken bekiendt. Til den Ende lægge Vi dig, Gudfrygtige Læser! for Øyne saavel dette Wæysenhusets Kgl. Fundatz, tilligemed det forhen udgangne Aabne Brev, saa og det Reglement angaaende Spiisningen og Klædningen.

»Vi ere og redebonne, om fornøden skulle gøres (foruden det at give enhver især, som nogen besynderlig Efterretning om een eller anden Post af os enten mundtlig eller skriftlig kan forlange, ald sandfærdig og muelig Besked) herefter naar Verket kommer videre, ved Trykken at gjøre bekiendt det gandske Verkes Drift, Informations Methode, Revenuernes Tilvæxt, Børnenes Formerelse og alt andet, som kan tiene til Publici Opmuntring at prise Gud, og til deres Fornøjelse, som ville glæde sig over saa mange forladte Børns christelige Opdragelse til Guds frygt og Fædrene-Landets Tjeneste.

»Det staaer og desforuden enhver frit for, som behager at gaa ind i Wæysenhuset, baade at besee Børnenes Spiisning, i de dertil satte Timer, og høre paa deres Information; Saa det gandske Verk, med Guds Hielp og efter Hans Kongl. Majestæts allernaadigste Villie saaledes skal føres, at det kan være aabenbar ikke allene for Gud, men og for alles Øyne og Kundskab, hvorved Vi som beskikkede Directeurs kan være frie for Mistanke, kan vente fleeres Raadføring til Forbedring af Verket, hvilket vi altid med Taknemmelighed ville modtage, og i det øvrige tilbøde baade Verket og os enhvers hiertelig Forbøn og Bevaagenhed, forblivende

Den Gud-elskende Læsers
tjenestvillige

Hans Kongelige Majestæts Tilforordnede udi
Collegio de cursu Evangelii promovendo
Som

allernaadigst nu beskikkede Wæysenhusets Directeurer

Johan Ludvig von Holstein

Ridder, Ober-Kæmnerer og Hoff-Marschal hos hans Kgl. Høyhed
Cron-Printzen

Johan Wilhelm Schrøder

Kgl. Majestæts Justitz Raad

Hans Steenbuch

Theol. Prof. Reg. og Assessor i Consistorio

Peter Hersleb

Kgl. Majestæts Hoff-Prædikant.

Paa Vor
Allernaadigste Konges
lyksalige Fødsels-Dag
den 11. Oktober 1727.

17. Vajsenhusets første Virksomhed.

Saavel i 1720 som i Obet Brev af 1727 og nu sidst i Direktørernes Forord af 11. Oktober havde baade Kongen og Direktionen anmodet Landets og da navnlig Københavns Borgere om at betænke Stiftelsen med milde Gaver til dens kristelige Formaal. Disse Opfordringer havde baaret rig Frugt, idet der før 1727 indkom 7952 Rdl., i 1727 fremdeles 1565 Rdl. og 3734 Rdl. 55 Sk. 1728. En ikke ringe Indtægt fik Vajsenhusets fremdeles derved, at det paa derom gjort Forespørgsel bestemtes ved kgl. Resolution af 25. December 1727, at saafremt Ihændehave af kgl. Obligationer vilde skænke en Fjerdepart til Vajsenhuset, kunde Obligationerne indsendes til Rentekammeret til Kassation og Ombytning med nye til Vajsenhuset. I Løbet af Aaret 1728 indsendtes Obligationer til et samlet Beløb af ca. 21533 Rdl., saa at der derved skænkedes Vajsenhuset ca. 5388 Rdl.

I Anledning af denne Bestemmelse fik Kuratelet et ikke ringe Arbejde med Skrivelser og Svarskrivelser, hvorom »Brevbogen« fra 1727—28 bærer Vidne.

Fondet til Opførelse af
»Det gode Minde«s eget Hjem
(Stiftet af Hr. Forstander Gandrup)

Kapitalen er nuKr. 1,296,50

Bidrag modtages fremdeles med Taknemmelighed af
BESTYRELSEN.

VAISENHUSIANA.

Skiftende Held har fulgt »D. g. M.«s Sommerfester i Aar. Den første Cykeltur og Sammenkomsten i Stiftelsens Have var jo meget vellykkede; den anden (officielle) Cykeltur gik ind paa Grund af Vejrets Ugunst, den store Skovtur led samme Skæbne, fordi Tilslutningen manglede.

Om Festen den 14/7 kan Meningerne være delte. Den »Sal«, som St. Vibenshus bød os til den Lejlighed, kunde saavist i rigeligt Maal tiltrænge vor Fantasi eller Overbærenhed; Tanken henledes næsten paa sidste Sommer i Slotskroen; og selv om man en lun Sommeraften kan tilbringe Pavserne i en ganske pæn gammel Have, er det dog aldrig heldigt, naar Underholdning, Fællesmaaltid og Dans er henvist til samme Lokale. — Men, mødte man med en god Villie til at more sig, gjorde Manglerne til Genstand for en nogenlunde god Vittighed og paaskønnede »Fornøjelsesraadets« ærlige Virken og Stræben, saa maa man alligevel henregne samme Aften til vor Forenings bedre. — Entréen var særdeles, Maden ovenud billig, og Stemningen saare fornøjelig. Aftenen tilhørte helt den unge Del af Bestyrelsen, og denne klarede sin Rolle som Vært paa en meget respektabel Maade. Underholdningen indlededes Kl. godt 9 med nogle Musiknumre af det 3 Mand stærke Orkester, som til Tider var af hel knusende Virkning (vi mindes især Stortrommen); derefter sang Hr. Anders Andersen en Del smukke Sange. Det er altid med Fornøjelse vi hører »vor egen Sanger«, hvis Røst og Foredrag synes at være tiltagen i Styrke og Fylde. Hr. Johs. Madsen læste en Historie af Mark Twain og gjorde det meget pænt, som en Afvigelse fra de sædvanlige smaa Grinebider-Historier; men Eksperimentet er lidt farligt overfor et Sommerpublikum, og Historien var trods indførte Forkortelser temmelig lang (min Ven M. tage mig ikke min Kritik ilde op, han var selv meget villig til at indrømme det). Hr. Kleins allerede velkendte gode Foredrag af Viser og Sange i den lettere Genre bragte atter Liv og Flugt; »Signelil« f. Eks. var ogsaa en lille Parodiens Perle. Som flere havde gættet, betød de »beskedne« tre Stjerner vor Hr. Frode C., der i Uniform gav nogle af sine — til Dels selvlavede — Soldater- og andre Viser til bedste, og — trods lidt Nonchalance — tog sin Del af det levende Bifald, som ogsaa blev de tvende andre Sangere til Del.

Der var en 50 Mennesker til Underholdningen, c. lige saa mange til Fællesspisningen, som bestod af Kalvesteg med diverse Tilbehør, Smørrebrød, Kiks, Øl, Snaps og Kaffe, rigeligt og godt (at tænke sig at »Fornøjelsesraadet« kan faa det for 1 Kr. — hvor stort mon Overskudet er?).

Hr. Holger Larsen bød Velkommen, Hr. Madsen sagde et Par pæne Ord for den unge Bestyrelse, som troligt sled i det trods ugunstige Forhold, og Hr. Landsvig talte for Fru Berg som det lysende Eksempel paa Kærlighed

til vor Forening og udbragte, idet han opfordrede Medlemmerne til Sammenhold, en Skaal for »D. g. M.«. Hr. Fr. Christensen fik efter diverse Tilløb udbragt en Skaal for Damerne, og efter at Hr. Larsen havde sagt et Par Ord endnu og ønsket Velbekomme, rejste man sig, og Salen ryddedes til Dansen, medens »Garden«, som havde leveret en meget energisk Taffelmusik, i en Fart indtog lidt Styrkelse.

Og nu gik det til de kendte Toner rundt med et Liv, som bragte selv mindre danselystne i Glød. Et Forslag om Punch faldt til Jorden eller maaske rettere Gulvet (dette var just en af Lokalets gode Bestanddele), og man drejede sig lige til Kl. 3.

Da vi efter at være afkølede vandrede hjem langs Fælleden i den lyse, stille Morgen, var det med Følelsen af at have tilbragt en fornøjelig »Aften«, og Behaget øgedes ved den Bevidsthed, at man ikke behøvede at staa op just Kl. 6 næste Morgen.

Paa behageligt Gensyn til næste »Bal«! *Sværmer.*

Maaneskinstur

pr. Cycle til Strandmøllen Fredag den 3. August Kl. 8 Aften, Mødested St. Hanstov. BESTYRELSEN for det Selskabelige.

Skovtur

Søndag den 5. August.

Afgang fra København L. (Slangerupbanens Station) Kl. 12³⁵ til Hareskov; derfra spadseres over Værløse til Farum, hvorfra Hjemkørslen finder Sted.

BESTYRELSEN for det Selskabelige.

Cykeltur!

Søndag den 19. August arrangeres en Cycleudflugt til Ballerup og Sønderød. Mødested Nørrebro Runddel Kl. 10 Form. Frokost medbringes og spises i Ballerup.

BESTYRELSEN for det Selskabelige.

Sommermøder

holdes i Vibenshus Torsdag den 9. August og Torsdag den 23. August.

BESTYRELSEN for det Selskabelige.

Nøddeturen

finder Sted Søndag d. 2. Septbr. fra Holtebanestationen Kl. 12¹⁵ over Lyngby til Ørholm, hvorfra spadseres til Holte.

BESTYRELSEN for det Selskabelige.

Indmeldelse af nye Medlemmer modtages af Bestyrelsen. — Kontingent 50 Øre maanedlig for Medlemmer. — Bidragydende 4 Kr. aarlig.

Alle Forenings-Meddelelser sendes til Formanden, Hr. Fuldmægtig F. Petersen, Gl. Kongevej 137³, V.

Meddelelser til »Vajsenhusianerbladet« sendes enten til Formanden eller til Hr. Johs. Madsen, Bernstorffsvej 12B¹, V.

 Læs vor Bagside og støt den!

Vilh. Hansen & Co.

Materialhandel.
Tapet- og Farvehandel.

== Telefon 3017. ==

30 Nørrebrogade 30.
København N.

Charcuteriforretningen

(J. D. Beauvais)

ved **Robert Larsen,**

Vimmelskaftet 47.

Største og fineste Udvalg i

Paalæg, Conserves & Delikatesser.

Telefon 5779.

Aktieselskabet Nordisk Brandforsikring, KØBENHAVN

Garantikapital: 4 Millioner Kroner

overtager Brandforsikring og Indbrudsforsikring til billigste, faste Præmier og paa kulanteste Betingelser.

Hovedkontor: Rømersgade 3.

Cigarrør

George Ogilvie's
Cigar- & Tobaksforretning,
18 Herluf Trollesgade 18

Telefon 24017.

Cigaretrør

Forretn. grundl. 1815.

Gaa til **Søren Justsen,**

Køhler & Frost's Eftflg,

— **Pilestræde Nr. 46** —

Telefon 29373 y

Telefon 29373 y

og køb Dem et nyt **Uhr**

eller lad det gamle reparere.

Billige Priser.

Villiam Callesen.

Kokes

&

Briket

Import

12. Ved Stranden 12.

Thorvald Bergs Eftf.

Indehaver: **SOPHUS JENSEN.**

Børnedragter.

Telefon 3740. Købmagergade 32. Telefon 3740.

DET FORENEDE DANSKE
LIVSFORSIKRINGSAKTIESELSKAB

HAFNIA

tegner livsvarige Livsforsikringer, Kapitalforsikringer
og Livrenter ved dets herværende Generalagent:

JENS EMIL JUHL,

Nygade 4. — Telefon 3326.

Kontortid 9—4. Træffes personlig 9—11 og 3—4.

Hos Boghandler

Axel Andersen

Nørrebrogade 18A

— faas alle **Skolebøger.** —

Nærværende Nr. er indleveret paa Posthuset den 31. Juli.